

مسجد جامع بروجرد یکی از نخستین مسجدهای ساخته شده در ایران است.

پروانه قلی پور

دبیر مطالعات ناحیه ۲ خرم آباد

استان لرستان

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

درس ۲۰ (ایران و منطقه جنوب غربی آسیا)

درسنامه، پاسخ فعالیت ها، نمونه سؤال

درس ۲۰

دلایل اهمیت منطقه جنوب غربی آسیا

کانون اتصال سه قاره آسیا،
آفریقا و اروپا است.

کانون جهان اسلام است.

انبار مهم انرژی جهان است.

وجود آبراهه های مهم **تنگه هرمز، بسفر،**

داردanel و باب المندب پل ارتباطی دریاهای

منطقه با آب های آزاد دنیا است و این موقعیت

بندرگاهی باعث استفاده از حمل و نقل ارزان

کالاها و انرژی برای کشورهای منطقه می شود.

اقتصاد و صنعت جهان به منابع انرژی منطقه جنوب غرب آسیا وابسته است، دو سوم ذخایر نفت و یک سوم منابع گازی جهان در این منطقه قرار دارند. بیشتر این منابع در خلیج فارس می باشند.

کشورهای عمده صادر کننده نفت، مانند: عربستان، ایران، عراق، کویت و امارات متحده عربی در این منطقه قرار دارند.

مکه و مدینه مقدس ترین شهرهای مسلمانان هستند و هر ساله هنگام مراسم حج، صدها هزار نفر را در خود جای می دهند و اجتماع بزرگ و باشکوهی در آن ها به وجود می آید.

پیمان سازمان همکاری اقتصادی (اگو) در سال ۱۳۴۱ بین ایران، پاکستان و ترکیه بسته شد و هم اکنون ده کشور منطقه عضو آن هستند.

- علت تنش در منطقه جنوب غرب آسیا
۱. وجود منابع انرژی و راه های مهم حمل و نقل دریایی.
  ۲. وابستگی سیاسی بعضی از کشورهای منطقه به قدرت های بزرگ.
  ۳. وجود رژیم اشغالگر قدس (اسرائیل) و دشمنی با کشورهای منطقه.
  ۴. ایجاد پایگاه های نظامی توسط امریکا و انگلستان و کشورهای قدرتمند در منطقه.

ایران در جنوب غربی آسیا که یکی از مناطق راهبردی و استراتژیک جهان است، واقع شده است. سواحل ایران در خلیج فارس و دریای عمان (مکران) از اروندرود در جنوب غرب تا تنگه هرمز و از آن جا تا بندر گوآتر در جنوب شرق امتداد دارد.

خارک، کیش، قشم، لارک، لاوان،
 تنب بزرگ، تنب کوچک، ابوموسی
 از مهم ترین جزیره های ایران در
 آب های خلیج فارس می باشند.

این جزیره ها از نظر استخراج نفت، بازرگانی تجارت و نظامی اهمیت دارند.

مسئله فلسطین و ظلم بر مردم این کشور پس از اشغال آن توسط یهودیان صهیونیست، تنها یک مسئله مربوط به مردم عرب و یا حتی یک مسئله صرفاً اسلامی نیست، بلکه یک مسئله بسیار با اهمیت است.

علل اهمیت فلسطین:

۱. فلسطین مهد ادیان الهی بوده و اماکن مقدس مسلمانان، مسیحیان و یهودیان در آن قرار دارد.
۲. فلسطین در محل تقاطع سه قاره آسیا، افریقا و اروپا قرار دارد.
۳. تشکیل دولت جعلی اسرائیل دارای یک هدف بلند مدت استکباری است، که اگر زمانی دولت اسلامی مقتدری در این منطقه به وجود آمد، اسرائیل با آن مقابله کند و جلوی نفوذ آن را بگیرد.
۴. یکی از مهم ترین آبراه های جهان که ارتباط بین غرب و شرق را فراهم می کند و کالاهای مبادله شده بین کشورها از جمله نفت را جا به جا می کند از نزدیک فلسطین عبور می کند.

فلسطین

مقیاس برابر است با فاصله دو نقطه بر روی نقشه
تقسیم بر فاصله همان دو نقطه بر روی زمین.

۱. مقیاس خطی یا ترسیمی

۲. مقیاس عددی یا کسری

مقیاس

پاسخ فعالیت ها

۱. چرا دسترسی به دریا و آب های آزاد اقیانوس ها تا این حد برای کشورها مهم است؟ زیرا ارزانترین وسیله حمل و نقل کالا و مسافر در جهان است، اهمیت ماهیگیری و موجودات آبی، وجود منابع عظیم نفت و گاز، سواحل دریا ها و اقیانوس ها یکی از عوامل جذب گردشگر و کسب درآمد است.

۲. علل کشمکش ها و جنگ ها در منطقه آسیای جنوب غربی را به طور خلاصه فهرست کنید. درگیری بر سر تسلط بر منابع نفت و گاز منطقه، تشکیل رژیم غاصب اسرائیل و اهدافی که به دنبال آن است، وابستگی سیاسی بعضی از کشورهای منطقه به قدرت های بزرگ، ایجاد پایگاه های نظامی توسط آمریکا و انگلستان و کشورهای قدرتمند در منطقه.

۳. اگر در منطقه به جای اختلاف ها، اتحاد و همکاری بین کشورها برقرار شود، چه پیامدهایی برای مردم منطقه دارد؟ باعث توسعه و همکاری روابط فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، علمی و کاهش نفوذ کشورهای سلطه گر خواهد شد.

۴. کاربرد که شماره (۱۴)

الف) مقیاس عددی نقشه را بخوانید و معنی آن را بنویسید. سپس محاسبه کنید هر سانتی متر روی نقشه معادل چند کیلومتر روی زمین است؟ یعنی هر سانتی متر روی نقشه برابر با ۴۵۰۰۰۰۰ سانتی متر روی زمین است که این مقدار هر سانتی متر را معادل ۴۵ کیلومتر نشان می دهد.

ب) در صورتی که یک کشتی از بندر لنگه به ابوظبی برود، مسافران در سمت چپ خود کدام جزیره ها را مشاهده می کنند؟ با توجه به مقیاس نقشه، فاصله این دو بندر چند کیلومتر است؟ جزایر تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی. فاصله این دو بندر حدود ۲۲۵ کیلومتر است.

ج) اگر فردی از شهر لار در ایران به بندر چارک سفر کند چند کیلومتر طی می کند؟ ۹۰ کیلومتر.

د) اگر فاصله دو روستا روی نقشه ای ۱۰ سانتی متر باشد، در صورتی که مقیاس نقشه ۱:۲۵۰۰۰۰ باشد فاصله این دو روستا روی زمین چقدر است؟

سانتی متر روی زمین

سانتی متر روی نقشه

۱

۲۵۰۰۰۰

۱۰

X

$$۱۰ \times ۲۵۰۰۰۰ = ۲۵۰۰۰۰۰ \longrightarrow ۲۵۰۰۰۰۰ \div ۱۰۰ = ۲۵۰۰۰ \div ۱۰۰۰ = ۲۵ \text{ کیلومتر}$$

فاصله دو روستا روی زمین ۲۵ کیلومتر است.

ن) فاصله شهری تا ساحل دریا، روی زمین ۶۰ کیلومتر و روی نقشه ۵ سانتی متر است. مقیاس این نقشه را به دست آورید.

سانتی متر روی نقشه

سانتی متر روی زمین

۵ سانتی متر

۶۰ کیلومتر

برای تبدیل کیلومتر به متر و سانتی متر به روش زیر عمل می کنیم:

$$۶۰ \times ۱۰۰۰ = ۶۰۰۰۰ \times ۱۰۰ = ۶۰۰۰۰۰۰ \text{ سانتی متر}$$

مقیاس نقشه ۱:۱۲۰۰۰۰۰ می باشد.